

ବୀଣା ଧାନ-୧୧ (ସିହେରାଙ୍ଗ ସବ-୧) ଏକ ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ, ସମ୍ପାଦନ କ୍ଷମ (୧୨୦ ଦିନ) ଧାନ କିସମ ଅଟେ । ଠିଆପାଣି ସହନଶୀଳ ଏହି କିସମ ମଧ୍ୟମ ଅନ୍ତରାଳ ଖାଲ ଜମି ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ଅଟେ । ଏହା ମଧ୍ୟମ ଉଚ୍ଚ ବିଶିଷ୍ଟ (୧୦୭-୧୧୫ ସେ.ମି.) ଓ ଗଣ କାଣ୍ଡ ଯୋଗୁଁ ସହଜରେ ପଢ଼ିଯାଏ ନାହିଁ । ଏହାର ଦାନା ଉନ୍ନତ ମାନର (ମଧ୍ୟମ ଲ'1) ଅଟେ । ଏହା ଅଧିକ ଅମଳକ୍ଷମ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୫.୫ ରୁ ୬.୦ ଟନ୍) ହୋଇଥିବାରୁ ଉତ୍ତମ ଖରାପ ଓ ରବି ଋତୁରେ ସମାନ ଅବସ୍ଥା ପ୍ରଚଳିତ ଧାନ କିସମ ବଦଳରେ ଚାଷ କରାଯାଇପାରିବ । ଏହା ଦୁଇ ସପ୍ତାହ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଠିଆପାଣି ସହ୍ୟ କରିବା ସହିତ ସଙ୍କଟ ଅବସ୍ଥାରେ ଅନ୍ୟ କିସମ ତୁଳନାରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୧ ରୁ ୩ ଟନ୍ ଅଧିକ ଅମଳ ଦେଇଥାଏ । ତେବେ, ବହୁ ଫସଲ କରାଯାଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳର ଗାନ୍ଧୀମାନେ ଏହି କିସମକୁ ପସନ୍ଦ କରିଥାନ୍ତି । କାରଣ ଶୀଘ୍ର ଧାନ ଅମଳ ହେବା ପରେ ପରିପରିବା ବା ଆଳୁ ଫସଲ ଚାଷ କରିବା ସମ୍ଭବ ହୋଇଥାଏ ।

କିପରି ଚାଷ କରାଯିବ ?

ଜମି ଓ ମୂଳିର ପ୍ରକାର, ଜଳର ଉପଲବ୍ଧତା ଏବଂ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଋତୁ ଅନୁସାରେ ବୀଣା ଧାନ-୧୧କୁ ବୁଣାଧାନ ବା ଗୁଆଧାନ ଭାବେ ଚାଷ କରାଯାଇପାରେ । ଖରାପ ଋତୁରେ ସାର ଓ ବିହନ ବୁଣାଯିବ ବ୍ୟବହାର କରି ଏବଂ ରବି ଋତୁରେ ତ୍ରୁମ ସିତର ବ୍ୟବହାର କରି ବିହନ ବୁଣାଯାଇ ପାରିବ । ସମୟ, ପରିଶ୍ରମ ଓ ଖର୍ଚ୍ଚ କମାଇବା ପାଇଁ ଯାହାକି ପଛରେ ମଧ୍ୟ ରୁଆଯାଉଛି ।

ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି:

ପ୍ରଥମ ଥର ହଳ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସମସ୍ତ ଜେବିକ ଖତକୁ ସମାନ ଭାବେ ଜମିରେ ବିଫିଅନ୍ତୁ । ରୋଇବାର ୨-୩ ସପ୍ତାହ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଥମ ହଳ ବା ଗଭାର ହଳ କାର୍ଯ୍ୟ ସାରିଦେବା ଭଲ । ପ୍ରଥମ ଥର ହଳ କରିବାର ୭-୧୦ ଦିନ ପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ଥର ହଳ କରିବା ଦରକାର । ଏହାର ୧୦ ଦିନ ପରେ ଏବା ରୋଇବାର ଦିନେ ପୂର୍ବରୁ କାଦୁଅ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ବୁଣାଧାନ କ୍ଷେତ୍ରରେ (ଅଣଜଳସେଚିତ) ଜୁନ୍ ମାସରେ ୫୦-୬୦ ସେ.ମି. ବୃଷ୍ଟିପାତ ହେବା ପରେ ହଳ କରିବା ଦରକାର । ଏହାର ୧୦-୧୨ ଦିନ ପରେ ପୁଣି ଥରେ ହଳ କରି ମଇ ଦେଇଦେଲେ ଘାସ ମରିବା ସହିତ ମାଟି ଗୁଣ୍ଡ ହୋଇଥାଏ । ରବି ଋତୁରେ ଥରେ ବା ଦୁଇ ଥର ହଳ କରିବା ପରେ କାଦୁଅ କଲେ ପୁରୁଣା ମୂଳ ଓ ଅନାବନା ଘାସ ମାଟିରେ ମିଶି ଯାଇଥାଏ । କାଦୁଅ କରିବା ଓ ମଇ ଦେବା ଦ୍ୱାରା ଜଳ ଆବଶ୍ୟକତା ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।

ବିହନ ବିଶୋଧନ:

ଭରସାଯୋଗ୍ୟ ଉତ୍ତର ଉନ୍ନତ ମାନର ପ୍ରମାଣୀକୃତ ବିହନ କିଣନ୍ତୁ । ଗୋଟିଏ ରାତି ପାଇଁ ବିହନକୁ ପାଣିରେ ଭିଜାଇ ବିହନ ଉପଚାର କରାଯାଇପାରେ । ଶତକଡ଼ା ୨୦ ଭାଗ ଲବଣ ଦ୍ରବଣରେ ବିହନକୁ ବୁଡ଼ାଇବା ପରେ ଏହାକୁ ସଫା ପାଣିରେ ଧୋଇ ମଧ୍ୟ ବିହନ ଉପଚାର କରାଯାଇପାରିବ । ଅଗାଡ଼ି ବା ଭାସୁଥିବା ଧାନକୁ ବାହାର କରି ପାଣି ନିଗାଡ଼ି ଦିଅନ୍ତୁ । ବିହନକୁ ଦିନେ ବା ଦୁଇ ଦିନ ଛାଇରେ ଶୁଖାଇ ଦିଅନ୍ତୁ । ରୋଗ ହେବାର ଆଶଙ୍କା ଥିବା ଅଞ୍ଚଳ ପ୍ରତି କିଲୋଗ୍ରାମ ବିହନ ସହିତ ୨ ଗ୍ରାମ କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ ମିଶାଇ ବିଶୋଧନ କରିବା ଉଚିତ୍ ।

ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନା :

ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ପକ୍ଷରୁ ସ୍ଥାନ ଭିନ୍ନ ଖାଦ୍ୟସାର ପରିଚାଳନାକୁ ପ୍ରୋତ୍ସାହିତ କରାଯାଇଥାଏ । ଏଥିପାଇଁ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳନା ନାମରେ ଏକ ସ୍ୱତନ୍ତ୍ର ମୋବାଇଲ ଆପ୍ (<http://webapps.irri.org/in/od/rcm/>) ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇଥାଏ । ବିହନ କିସମ, ମୂଳିର ଉର୍ବରତା ଓ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା ଅମଳ ଆଧାରରେ ଧାନ ଫସଲ ପରିଚାଳନା ଦ୍ୱାରା ସୁପାରିଶ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ସାର ପ୍ରୟୋଗରେ ଖର୍ଚ୍ଚ ହ୍ରାସ ଓ ଅଧିକ ଅମଳ ପାଇବା ନିମନ୍ତେ କୃଷକମାନଙ୍କୁ ମୂଳି ସାମ୍ପ୍ୟ କାର୍ଡ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥାଏ । ତେବେ ସାଧାରଣ ସୁପାରିଶ ଅନୁସାରେ ସମସ୍ତ ଫସଫରସ ଓ ପଟାସକୁ ଶେଷ ଓଡ଼ ହଳ ବେଳେ ପ୍ରୟୋଗ କରିବା ଦରକାର । ଯବକ୍ଷାର ସାରକୁ ତିନି କିଛିରେ; ବୁଣିବାବେଳେ ଅଧା ପରିମାଣର, ପିଲ ବେଳେ ଏକ-ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଏବଂ ଥୋଡ଼ ହେବାବେଳେ ଅବଶିଷ୍ଟ ପରିମାଣର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ (ସାରଣୀ ଦେଖନ୍ତୁ) ।

ବୀଣା ଧାନ-୧୧ ପାଇଁ ସାଧାରଣ ଖାଦ୍ୟସାର ସୁପାରିଶ:

ଫସଲ ପ୍ରକାର	ଯବକ୍ଷାର (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)*	ଫସଫରସ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)	ପଟାସ (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)	ଦସ୍ତା (ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି କି.ଗ୍ରା.)
ଶୁଷ୍କ ବୁଣାଧାନ (ଖରଫ)	୩୦:୧୫:୧୫ (ବୁଣିବାର ୨୦, ୪୦-୪୫, ୬୦-୬୫ ଦିନ ପରେ)	୩୦	୩୦	୨୫
ଆର୍ଦ୍ର ବୁଣାଧାନ (ରବି)	୪୦:୨୦:୨୦ (ବୁଣିବାର ୧୫-୨୦, ୪୦-୪୫, ୬୦-୬୫ ଦିନ ପରେ)	୪୦	୪୦	୨୫
ଯାନ୍ତ୍ରିକ ରୁଆ/ ହାତରୁଆ	୪୦:୨୦:୨୦ (ରୋଇବାର ୦, ୨୦-୨୫, ୪୦-୪୫ ଦିନ ପରେ)	୪୦	୪୦	୨୫

- ଯଦି ପତ୍ର ରଙ୍ଗ ଚାର୍ଜ (LCC) ସାହାଯ୍ୟରେ ଯବକ୍ଷାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଥାଏ, ତେବେ ସଙ୍କଟ ମୂଲ୍ୟ ଭାବରେ ଛଟାବୁଣା ପାଇଁ ୩ ଓ ଧାଡ଼ି ବୁଣା ପାଇଁ ୪ ନେବାକୁ ହେବ । କିଆରୀରେ ପାଣି ଜମି ରହିଥିଲେ, ପାଣି ନିଗିଡ଼ି ଯିବାର ୫-୭ ଦିନ ପରେ ହେକ୍ଟର ପ୍ରତି ୨୦ କି.ଗ୍ରା. ଯବକ୍ଷାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଗଛ ଶୀଘ୍ର ବଢ଼ିଥାଏ ।

ଅନାବନା ଘାସ ପରିଚାଳନା :

ମିଛିର ଜଳାୟ ଅଂଶ ଅନୁସାରେ ବୁଣିବାର ୩-୫ ଦିନ ପରେ ସଞ୍ଜ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ପେଣ୍ଡିମେଥାଲିନ୍, ପ୍ରେଟିଲାକ୍ଲୋର) ଏବଂ ବୁଣିବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ବିସପିରିବାକ୍ ସୋଡ଼ିଅମ୍) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ । ଏହା ପରେ ରହିଯାଇଥିବା ଘାସ ଦମନ ପାଇଁ ହାତରେ ଘାସ ବାଛି ଦିଅନ୍ତୁ । ଯଦିଓ ରୁଆଧାନ କିଆରୀରେ କାଦୁଅ କରିବା ଓ ରୋଇବାବେଳେ ଅନାବନା ଘାସ ମରି ଯାଇଥାଏ; ତଥାପି ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଉଠୁଥିବା ଘାସକୁ ଦମନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ରୋଇବାର ୨୦-୨୫ ଦିନ ପରେ ହାତରେ ବାଛି ଘାସ ଦମନ କରାଯାଇପାରେ । ବର୍ଷା ଋତୁରେ ବୃଷ୍ଟିପାତରେ ଅନିୟମିତତା ଯୋଗୁଁ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ ସମ୍ଭବ ହେଉ ନଥିବାରୁ ଏହି ଉପାୟରେ ଘାସ ଦମନ କରାଯାଇଥାଏ । ତେବେ, ଖରଫ ଋତୁରେ ଆକାଶ ମେଘମୁକ୍ତ ଥିବାବେଳେ ଗଜା-ପର ଘାସମରା ଔଷଧ (ରୋଇବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ) ପ୍ରୟୋଗ ଫଳପ୍ରସ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ରବି ଋତୁରେ ମଧ୍ୟ ଘାସମରା ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗରୁ ସୁଫଳ ମିଳିଥାଏ । ଏହାଦ୍ୱାରା ଘାସବଢ଼ା ଜନିତ ଶ୍ରମ ଲାଘବ ହୋଇଥାଏ ।

ଜଳ ପରିଚାଳନା :

ଚେର ବଢ଼ିବା ଓ ପିଲ ହେବା ସମୟରେ ଜଳ ଅଭାବ ହେଲେ ଚେର ଭଲ ଭାବେ ବଢ଼ି ନପାରିବା ଯୋଗୁଁ ପିଲ ସଂଖ୍ୟା କମିଯାଏ ଓ ଅମଳ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ । ଧାନ ଫସଲରେ ଜଳ ଆବଶ୍ୟକତାର ସଙ୍କଟ ସମୟ ହେଉଛି; କ) ଥୋଡ଼ି ହେବା, ଖ) ଗଣ୍ଠି ଛାଡ଼ିବା, ଗ) କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ଏବଂ ଘ) ଫୁଲ ହେବା । ଅଣଜଳସେଚିତ ଅଛି ପାଇଁ ବୁଣାଧାନରେ ହିଡ଼ ଦେଇ ଜମିରେ ୫ ସେ.ମି. ପାଣି ରଖାଯିବା ଦରକାର । ଜଳସେଚନର ସୁବିଧା ଥିବା ଜମିରେ ଏକାନ୍ତର ଭାବେ ଜଳସେଚନ ଓ ଜମି ଶୁଖିଲା ରଖିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଫୁଲ ହେବାର ୧୫-୨୦ ଦିନ ପରେ କିଆରୀରେ ଠିଆପାଣି ରଖିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ରୋଗପୋକ ପରିଚାଳନା:

ସଫାସୁତୁରା ଚାଷ, ରୋଗମୁକ୍ତ ବିହନ ବା ତଳି ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଅନୁମୋଦନ ପରିମାଣ ଠାରୁ ଅଧିକ ଯବକ୍ଷାର ସାର ପ୍ରୟୋଗ ନକରିବା ଦ୍ୱାରା ରୋଗପୋକ ହେବାର ଆଶଙ୍କା କମି ଯାଇଥାଏ । ସମନ୍ୱିତ ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି ଅବଲମ୍ବନ ଦ୍ୱାରା ରୋଗପୋକ ଦାଉରୁ ଫସଲକୁ ରକ୍ଷା କରାଯାଇପାରେ । ତେବେ, ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅନୁକୂଳ ପରିସ୍ଥିତିରେ କୃଷକମାନେ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ କୀଟନାଶକ ଔଷଧ ପ୍ରୟୋଗ କରିପାରିବେ ।

ଅମଳ:

ଶତକଡ଼ା ୮୦ ଭାଗ କେଣ୍ଡା ଶୁଖି ନଡ଼ା ରଙ୍ଗର ହୋଇଗଲେ ଫସଲ ଅମଳ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହୁଏ । ଯଦି ସାହାଯ୍ୟରେ ଫସଲ କାଟି ପେଡାଲ ପ୍ରେସର ସାହାଯ୍ୟରେ ଅମଳ କଲେ କମ୍ ସମୟ ଓ କମ୍ ଶ୍ରମ ଆବଶ୍ୟକ ହୋଇଥାଏ । ଅମଳ ହୋଇଥିବା ଶସ୍ୟକୁ ଖଲାରେ ବା ତାରପୋଲିନ୍ ଉପରେ ଶୁଖାଇ ଜଳାୟ ଅଂଶକୁ ୧୨% କୁ ଅଣାଯାଏ । ଏହାପରେ ଶସ୍ୟ ସାଇତା ଯାଇଥାଏ ।

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପଦ୍ଧତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଓଡ଼ିଶାରେ ଧାନ ଆଧାରିତ ଫସଲ ପଦ୍ଧତିର ଉତ୍ପାଦିକତା ବୃଦ୍ଧି ଏବଂ କୃଷକଙ୍କ ଆୟ ବୃଦ୍ଧି

Website: www.rkbodisha.in , Email: contact@rkbodisha.in

